

Ե Ի Ք Ռ Պ Մ

Գարնաթանկան Լուրեր

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ՈՒՍՈՒՐՆԱԿԱՆ

ԼՐԱԿՆԵՐ

ՄԵԼԵՏԵՍԻՔԵԱՆ

Ի ՄԻԻԹԱՐԵԱՆ ՄԻԱԲԱՆԻՑ

ՎԵՐՆԵՐՈՐԳ ՏԵՐԻ

1852

ՎԻԵՆԱ

ՊԱՏՈՒՄԵՆ ԵՒ ՊԱՏՈՒՄԵՆԱՆԻՑ ԳՐԱԿԱՆ

Handwritten text in a cursive script, possibly a title or header.

A line of handwritten text, likely a date or a reference number.

Handwritten text in the middle section of the page.

Handwritten text in the lower middle section of the page.

Handwritten text in the lower section of the page.

Handwritten text at the very bottom of the page.

A line of handwritten text at the bottom of the page, possibly a signature or footer.

[illegible]

ՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՐԻՆԱՅԻՆ ԱՌԱՋ ԴՍԽԱՆ

ԸՄՈՒՅՈՒՄ ԼԻՆ ԱՄԵՐԻԿԵ ԼԵՐՈՒՄԻՆ ԿՈՄՍՈՒՆԵ ՄԱՍԻՆ
ԵՐԿՐԵ ՀՐՈՒՄԱՄԻՆՆԵՐԸ ՀՐԱՌՈՐԱՄԻՆԵՅ, ՇՐՈՒՄԵՐԻՄ
ԵՆՈՒՄԻՄԻՆ ԵՎ ՀԱՄԱՆԱԳՐՈՒՄԻՆԸ ԵՎ ՍԵՐՈՒՄԻՆ
ԿՐԻՄԻՆ, ՈՒ ԱՆՈՒՄ ԵՎ ՄԵՐԻՄԻՆ ԵՎ ՍԵՐՈՒՄԻՆ
ԿՐԻՄԻՆԵՐԸ ԵՎ ՍԵՐՈՒՄԻՆ ԿՐԻՄԻՆԸ ԵՎ ՍԵՐՈՒՄԻՆ

Սէբ Գրգանիակուռ Յարակէփ Ա. շնորհարէն Աստուծոյ
կայսր Բաւարոյից Կապիւն :

Կեր 1941ին Ուստաթի 20ին քրամ կարգադրութիւնները մեր պաշտոնէնք եւ պետութեան իւրօրոյնեան մէջ՝ 1833ին Մարտի 1ին տրուած, սահմանադրութեան վրայ մտայնորէն ընտելութիւններ եղան։ Եւ որովհետեւ երբո՞ք իւրօրոյնեանը վրայ ընտելութիւնները որ նոյն սահմանադրութիւնն ոչ իր հիմանքով մէջ Կարտեան կայարաններէ յարմար եւ ոչ ալ իր որովանցն իրաւս հետ ունեցած կարողացութեան մէջ՝ զորովայնէն է, տեսնո՞ր համար ումն պատճառներն առկայ էին եւ երբեք չէին տեսնուիր։ Իսկ Կարտեան ինքեան պարտութեան ինքն իր ամբարկինք 1833ին Մարտի 1ին տրուած սահմանադրութեան, առ հրովանցնոր անկողն եւ զորովանցնութեան վրայ զրամ հրամարտներ։

Տեղափոխան առկն անդամներուն օրինաց առ ջնո հաւաքութիւնը, եղբայրս ժամանոր օրէնքով հաստատուած զեղարդոյ կարգած աստիճանուն և՛նէրքած հարստացիս ի՛նչու եւ պարտաւորութեան վերջուից՝ Խորէն կը հաստատուէր։

Իրջեալ ինչ ևս հարցոյցսով ի՛նչոնց հասնեալ, որոնք մեր քանոնան սորդերուն կարտաւորելանցն առ նաեւ անոնց առկն մէկ մասին հանդիտեալն համար հարկաւոր են, եւ որս զեւ զի մեր կառավորութեան զարտիքներ տեղափոխեան մտքին եւ արտաքին տղահաճութեան, միտ ի՛նչու եւ իշխանութեան հաստատութեան համար ոյժ առ ին, փոքրէ առ ի՛նչու եւ առկն յարարերս ի՛նչոնց զգորշաւոր քննեալ ի՛նչաներուն մտքեան պիտի բռնուի. եւ անոնց առաջնորդաց պարծեանին օրէնքներ չեղծեալ պիտի զարտեմ։

Եւ մտածեմնք չեման վրայ՝ մեր պաշտօնակից եւ պիտաւորեան խորհրդուն հարստից զանկն Խորս՝ տնտիշական փորձական օրէնքսոյս ի՛նչու ամենին զգիտաւոր եւ անպարզական նշխարաւ փոքր շատ սկզբունք հաստատեցինք, եւ հարկաւոր քրտանեմերս առկինք որ անմեղ հասարակութեան ծանօթութեւն, եւ անմեղ պարտ հանելու գործադրելաներն անշարժաց պիտանի։

Լանդընի եղբայր զարմա մատնառու որդիներն իրար պաշտպանեցին, որոշումներ եւ հարգանքներ փոխանցեցին արմատը բռնող անպիտան Երեմիային: Երբեք մատնառուները հիմնականում որդիներն չէին հաստատարում իր մատն:

Այս փրանկիսիտն Յովակիմ և շնորհքն Աստուծոյ
Էջմյուս Լուսորիայ Եւսեբի:

Մեր 1930-ին Բաքուի գին տուած հետզարտահին, միջ

Հնտեւեայ դատաւերաւ Համար, պոլիպիէ Էնտին վարէ եւ վերէ կողմ Լեւոնիայի սարկաքաւթեան, Կարդուրիկ եւ Սարկիայի զբաւթ իւնեւրաւ, Լիւրիկի թաղաւորաւ իւնեւրն որն որ Կարիւն իայի եւ Գրայի քաւթ իւնեւրն կը բողգինայ, Կարիւնայի եւ Լիւրաւորայի իւնեւրայն Կարիւնեւեայ, Խարիւնայի եւ, Թրեւորի սաւմանայի կողմ տաւ իւնեւ, թիւորի եւ Կարդուրիկի իւնեւրայն կամու իւնեւ, Բաճեւորի թաղաւորաւ իւնեւ, Խարիւնայի սաւմանայն կամու իւնեւ, լիւրն եւ ստորին Սիւրիկայի քաւթ իւնեւ, Կարիւնայի եւ Լիւրաւորայի իւնեւր որով իւնեւ Լիւրիկ եւ Զատոր զբաւթ իւնեւրաւ Հեա, Կարդուրիկ իւնեւ քաւթ իւնեւ, Կարիւնայի քաւթ իւնեւ եւ Խաղաւ տալի թաղաւորաւ իւնեւ Համար տաւմին քաղաքայն իւնեւ քաւթ իւնեւ, Կարիւնայի քաւթ իւնեւ եւ Խաղաւ տալի թաղաւորաւ իւնեւ Համար տաւմին քաւթ իւնեւ Հեա միւնեւ զբաւ լիւրաւ իւնեւ տալ իւնեւրաւ

Որք պատշուկից եւ պետութեան խորհրդուն մեր առջև ը դրած պատմականքն էր ստիպար ինք՝ Ինչին Ստրախի ֆին արուած հրապարտին Եւ անոր մէջ՝ զիքը յիշուած գաւառներուն համար հրատարակուած միտնաւոր իրաւս իւրինքն աւ հրապարտակող անորք եւ անդ արժապրի ընկ յու։ Եւք Եր անչ իրաւանք սովն մէկ մասին իրաւ զԵւ միտնաւոր արդարեւնք Էլ զան չին, Գոմիք ստաննին օրէնքն Եւրով կարգաւորիք մեզի կը պահենք։

Իսկայ աստիճանայ հրապարակեալ էր ձածոքաները որ
վերը իջնաւո՛ծ ունէի գտաւաներուն՝ որեւիշն ճանչցուած
եկեղեցին եւ հրեանակն ընկերութիւնն էր իրախն պաշտօնի
հրապարակեալ եւառաքելութ. ունեցած իրաւունքը մէջ. իր
պարզ առաքելութիւնն անհաջող հարստութիւն մէջ, պարձաւ
իր հրաւն, հրիտութեան եւ բարեգործութեան համար որտե-
ղուած հիմնադրութիւններուն եւ դրամատարութեան անող-
ման օր փոխդիման մէջ պահէլ եւ պաշտպանել հրաւնիք,
արդի անտեր ինքհամար աշտութեանն որեւիշներուն անպի-
րի իման :

Լ'ս երկու հրավարատեներուն հետ կայսեր քսած սրճալիներն ուլ նոյն օրը հրատարակուեցան, որոնք զայլ անգամ էր գնեներ:

ՓԻՐԱԶ ԳԵԿԻՆՖԵՐԻ 21: Հուտ օրերէ վեր շա-
բաթով Նշիւեան պարսար Վազ. Դարդեանին զա-
նազան հասարակութիւններէ եւ արուեստագեա-
ներու ժողովներէ որոպամարտութիւններ կ'եր-
թան, որոնցմէ Դոմեարդ Գաղիկն արուեստագեա-
ներուն էր, որոն որ երէկ Վազ. Դարդեան բնգու-
նեցաւ: Կուսէն զգտին (շա) արուեստանոցի տէրը
Կահերեցին հետեւեալ բարեմարտութիւնն քրտ.:
«Կշխան. Հաճախեալք տեսաք որ ի գործ դրաւե-
ցան ան յիշատակաց արւանի խօսքերը՝ զորոնք քիչ
մը յաւաք գութ մեղի խօսեցաք: Կուք ապագային
համար Կաղիկային ապահովութիւն տուիք: Մենք
ժողովիկն արուեստարարոց մէկ մեծ մասն կողմանէ
եկամ ենք ձեզին մեր ներքին խորին երախտագա-
տութիւնը, յայտնիու համար: Կուք մատահովիւնք
նորմէն մեզի դարձուիք: Մենք ձեզի կողքաւորու-
թեան ու վատտակի համար, որոնք տեսութեան զո-
յալ ինննն Ե. հարատեւիւնն են, մեծապէս պար-
տաւար ենք: Մենք, իմ իշխան, եկամք ձեզի յայո-
նեալ՝ որ ձեր բարձր իմաստութեան եւ Կաղիկա-
յոց արուեստագիտութեան օայտը. շահան համար
ունեցած որսորդատակուն ջոկերեանն փայլ փա-
տահ ենք»:

Լուդ. Նաբոլեոն իրենց պստղեւ պատասխան
տուաւ. «Տեսնո՞ր իմ: Աւբախովեամբ կը տեսնեմ
ք փարիզի արաւուտապետներուն մէկ մեծ մօտը
նամմիտ ու յօժարամիտ է ուն քաղաքական միջոց-
ներուն, որոնք հայրենեաց ոչախն համար հարկաւոր
զոհն: Կը յօւսամ որ ձեր արեւեաստանացիներուն
մէջ գործըք շտա երկրայն ժամանակ չգաղութացաւ,
ու ձեր գործաւորները խաղալովեանց մասնակից
եղան: Բաղդուստիստի իրենց լսեք թէ իմ մեծ
անեկալիկներն առ է որ իրենց վիճակը լաւացընեմ
ու մեր գեղեցիկ արաւեստապետովեանք յօւսա-
ւացընեմ»:

Այս խոսքս բանկին հանձն դահլիքեցն իրենց ամեն
էկոն հետ երկույն ժամանակ մեծ ընտանուխ եամբ
ստամբրեցաւ:

— Հասարակացեալ թիւան դահլիքեցին մէկ
լրտփարտածովը՝ 1818ին Մայիսի 3ին եղած օրէնքը
ը ընտրի, որն որ ծառայութեան մէջ եղած զորա-
ւորեաներուն եւ պաշտօնականներուն թիւը պակսե-
լուցած էր։ Ինչպէս յայտնի է՝ առժամանակեայ
առաջադրութիւնը զօրայ բաժնիներուն թիւը քիչ-
ուց։ Հիմա նոր հրովարտակով դարձեալ ան վիճակը
ը դառնայ՝ որն որ Լուգ. Փիլիպպոս խալաւորին
տունեակն էր։

Ինքնակազմ լուսավորական ընկերությունը 1875 թվականին ընդունեց հետևյալ կարգը. 291,034 հոգի ընդհանուր գրություններ, 74,481 հոգի ընդհանուր, 133,238 հոգի մասնավոր գրություններ, 1817 թվականից հետո:

— Վարդիչ, Դեկտեմբերի 24 : Մայրաքաղաքի-
ն էլ դեռ անգագար բանտարկու լինողներ կ'ըլլան :
աշտուղներէն եկած յոբն ալ կը ծանուցանեն լն-
ն ալ բազմաթիւ մարդիկ կը բանտարկուին :
աւ-Լը նահանգին մէջ 850 հոգի բռնուցան :
աղբիկ բռնուողը բանտարկեալներով լեզու եղան :
աղբիկ մէջ 20 հոգւոյ շտի բռնու մասն : 200
ոգիէն աւելի մարդ բանտարկելու հրաման ելաւ :
երկէն եւ իր շրջանակները շատ մարդ բռնուե-
աւ : որոնց մէջ կան նաեւ հասարակագիտական
աղբիկներաւ խմբադիւներ : Եւստր եւ մանուսնոց
էջելով նահանգներուն մէջ անհամար բանտարկու-
լիններ կ'ընեն : Ըստդ ամենուն վրայ եղած որո-
ւոր դէպքով լեւ. քոյց կ'երեւայ լն շտաբը
աղբիկայէն պիտ'աւ տարտալին տրգէն մտերկը 300
ոգւոյ շտի մարդիկ հալիկի նաւահանդրակէն ա-
աքին անգամ գէւոյ ի Գալէն ճամբայ եղան :

— Դեկտեմբերի 27ին ժողովելն Լաշ տագրին
դրանն որ Դադղխայի եւ Բեղդխայի մէջ պաշտօնէին
մտնելու վայր է։ Լաշ + Դադղխան Գրիգորէ փառ-
ող լեռնաշղթան Կապուտանաբաղ Բեղդխայի
աշտանից կողմնէ ելած ընդունելութեան վայր
որ ժառարի։ Լաշ որ Լաշ + Դադղխան 1846ին կ'ա-
նէր Բեղդխայի վայրէն Գիորկեցաւ երթալ իր հիւանդ-
պարը տեսնելու համար, Բեղդխայի խաղաղօրն ան-
խաղաղէ հրաման հանել որ անիկա Բեղդխաւ մտնե-

1. ԲԱՆՈՒՄԱՅ, Դեկտեմբերի 23: Այսօր կայսերական գերազմության հրամանատարությունը պատ. բաղժանկան օրինաբ. եղած 47 հայոց դատապարտությունները կը հրապարակէ, որոնք մէկ տարիէ ի վեր դաշնային ընկերութիւնն մը կարծած էին: Ըստնց նախատան էր կռապարտութեան դէմ գէղը անաւելն հաապակապետական ու, ռառկադէտանն ձեռով կռապարտութիւն մը հաստատել: Ըստնցմէ 38 հային կախաղանի, մէկը հրացանով մնռնելու, մնացածներն ալ հինգ տարւան բանտարկութեան դատապարտուեցան: Բոլոր դատապարտութիւններն բոտ օրինաց սրտիտ հաստատուած էին, բայց ետքը միասեյքի պարագայեթը շնորհք քննելով 12 տարւոնէ մինչեւ 3 ամսուան բանտարկութեան փոխադրեց: Մահաւան դատապարտուածներուն մէջ էր-

